

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis trigesimâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXIII.

PRÆSIDE,

M. JOANN. FRANC. CLEMENTE MORAND, Equite, Doctore Medico, in Regiâ Invalidorum Domo, Medici Coadjutore, Regiæ Scientiarum Academiæ Parisiensis Socio ordinario, in iis etiam quæ Lugduni, Rothomagi, Londini, Florentiæ, Holmiæ, Harlemii, vigent, Consociato; Regii Medicorum Nanceianorum Collegii Socio Honorario; apud Leodienses, civitatis jure donato, necnon Collegii Medici Assessore Honorario.

VICES GERENTE,

M. JOSEPHI-MARIÆ-FRANCISCI LASSONE, Regis in Sacro Consistorio Consiliarii, Serenissimæ Delphinæ, Medici Primarii, Regiæ Scientiarum Academiæ Parisiens. necnon Regii Medicorum Nanceianorum Collegii Socii.

An qui humidioribus vescuntur diutiùs vivunt? (*)

I.

VITA est succi nutritii ad omnes corporis animati particulas applicatio, quâ reparatis humidi nativi jacturis, illarum structura, positus, consensus & actio conservantur. Communis est tantum plantis & animalibus; in illis paucis organis indiget, in his multiplici partium apparatu continetur. Ejus cursus insigni temperamenti mutatione seu ætatum vicissitudine distinguitur. Ab infirmâ puerilis mollitiæ ducit initium, & aridâ senectute clauditur, florentis fervore incitatur,

(*) *Authore M. Antonio Joanne Morand, anno 1681.*

constantis gravitate nunquam retardatus insistit, semperque velocissimus fatales ad metas properat; ad quas quæcumque nascuntur & vivunt, fatali ac necessariâ lege quædam ociùs, alia seriùs volvuntur. Sic cedro, palmæ, cupresso, vita multis invicta seculis durat; ophioglosso, Ephemero & parvulo insecto quod hemerobium inde vocant, intra diei spatium dissolvitur; sic elephanto, camelo, Aquilæ cygno centum in annos prorogatur, cum papilionibus paucos in menses excurrat. Homines inter quos gracilibus quadratos, graciles obesis, pinguesque macilentis vitæ longinquitate præstare observatur, à stirpibus quidem aliquot longævitate superantur; nisi cornicum, cervorum & similium commentis temerè fides adhibeatur, animalium vivacissimis non inferiores habendi sunt. Quando quidem ubicumque terrarum non paucos vivere centum annos & ampliùs experientia comprobat. Quis vero sit præfinitus vitæ humanæ terminus, tam ignotum est ac incertum, quam hunc accelerare vel remorari omnibus integrum esse patet.

II.

UT non modo stirpium ac brutarum animantium, sed etiam hominum vita in corporis partium alimentum deferentium admittentium ve commercio & actione versatur, ejus conservatio potissimum à spiritu seu calore illis infuso dependet; qui est tenuis, ætherea, perennique motu acta materia sanguinis vapori purissimo permixta. Is dum arteriarum ductu cum sanguine in membra vectus appellit, vitalis & influentis nomine donatur, ac insiti cum inhæret partibus; quando musculorum artuumque molem agitat, inservitque sensibus, animalis appellatur; quamdiu multo humido retusus succos attenuat, coquit & ad alendum aptos reddit, naturalis dicitur, igneus vero febrilisque si hos incendit atque consumit. Cum natura sit mobilis atque fugax, citiùs evolaret, nisi lento humore tanquam vinculis astrictus retineretur; qui si aquosus est, calorem extinguit; si redundat, opprimit; si paucus, resolvitur; si exiguo calore perfunditur, frigoris vim non sustinet. Nec vita multos in annos producitur, nisi partium affabrè concinnatarum firma compages, quæ diu functionibus obeundis non impar sit, conjungatur cum humido copioso & pingui, quod neque frigore profligetur, & quod eâ proportione cum calore temperetur, ut neutrius dominium excitatâ seditione contingat. Cum enim jugi motu attritæ partes & siccitate contractæ alimentum excipere non valent, fatiscunt, & agere cessant; ita ut senescere idem sit ac arescere, morsque sit omnis motus ab humidi consumptione privatio.

III.

QUI mortem industriâ humanâ vitari posse, Ptolomæum imitati regem, insulsè credunt, tam cæci sunt quam qui hanc intemperantiâ maturari, & rectè institutâ vivendi ratione, plus vel minus pro corporis temperamento & compositione retardari non vident. Quippe homo non tantùm ut in lucem editus est, statim exterarum fortuitarumque causarum impressionibus nudus objicitur, quarum vi sæpe frangitur, & violentâ morte dicitur occumbere, sed occultis etiam domesticorum hostium insidiis opportunissimus est: sicut enim in ferro rubigo, & cossi teredinesque in ligno pestes ingenitæ latent, sic ab ortu morborum lethique semina in se fovet, à quibus immaturo interitu rapitur. Immo dum calor vitæ ipsius author proprium humidum sensim exhaurit, tabescit & fato naturali occidit. Ejus corporis adeo fluxa est dissolubilisque coagmentatio, ut intrà breve

ſpatium (quod raro ultra ſeptem dies proferri poteſt) labefactaretur, niſi quod continenter dilabitur nutritio reponeret, & novâ in locum effluentis ſuffectâ materiâ ruinas reſarciret. Quæ ſi uberior ad partes vel molles vel ſolidas accedit quàm decedat, ſtatura vel craſſitudo corporis augeſcunt; non tamen ad mortem uſque, quod de crocodilo ferunt, ſed tantum ad ſenectutem, quâ cum nimis partes jam induruerint, creſcere quidem deſinunt, non vero nutriri, nec vivere, niſi quando viſcera, vel quælibet communibus vitæ muniis addicta organa, ut in piſcibus branchiæ ac in perfectis animalibus pulmones ob nutrimenti penuriam arida ſolito ab opere conquieſcunt. Quid autem eſt ad partes exſuccas & ſiccitate rigidas emolliendas, exhauſtaſque reficiendas humidiori alimento potentius? Cui corpus magis quam ipſi ſemini debet, ut pote cui non tantum incrementum, robur, functiones, perfectionemque, ſed illorum omnium diuturnitatem accepta refert. Eſt enim corporis viventis materiæ tam familiare tamque ſimile ut in deperditæ locum ſubſtituatur, quæ cum ſit humida, ſolida & ætherea, potu, cibo & aere integranda fuit; quorum naturam copiam, vires uſumque ad vitam diù tuendam potiſſimum conferre minime dubium eſt.

I V.

CUILIBET vitæ diù prorogandæ ſtudenti, non modo quod ſpiritus vel aeris ambientis calore vel motu per os & nares exhalatur, atque per totius corporis meatus & ſpiracula indeſinenter effugit reſtituendum eſt, ſed etiam partium compoſitio temperatioque conſervandæ ſunt, necnon illarum nima diſſipatio prohibenda, quæ præſertim in recto humidioris victus uſu verſantur. Si quidem non alio conſilio ad capeſcendum alimentum ſiti & fame natura nos extimulat, quam ut eſculenta potulentis eſſe miſcenda & ſicciorem eſcam liquidis emolliendam atque diluendam eſſe admoneat: cumque ipſa humidiſſimum lac ſugendum infantibus exhibet, humidiorem alimoniam cæteris omnibus præferre videtur. Cibus enim ſolus ille qui multo imbutus eſt humore, alioquin inſuperabilis, in chylum facilè convertitur ac undique diſtribuitur. Eſt contra prorsùs ad alendum inutilis priuſque fuerit in corporis penetralibus liquefactus, multoties attenuatus atque fuſus. Nec ſi craſſus eſſet ac fæculentus, poſſet unquam per arctiſſimas nervorum, membranarum, fibrarum, cartilaginum & oſſium anguſtias penetrare. Sed neutiquàm liquidum eſſe juvaret, ſi fervidus, vel ſalſus, vel acer exiſteret, ſi quidem murriæ vel aquæ ſtygiæ aut ferventis inſtar quæ nihilo ſeciùs exſiccant & urunt etſi diffluant, totius corporis humidum, ſerpente ob tenuitatem longiùs latiùſque labe, potiùs vaſtaret quàm repararet. Sic partes omnes genio defraudatæ brevi & ante diem exhauſtæ marceſcerent, niſi uberibus alimenti humidioris laticibus rigarentur, quibus non tantum earum detrimentum inſtauratur, earumque ſtructura & humidum adverſus calorem prædonem ejus perpetuum muniuntur, ſed etiam ipſe calor ſundi proprii fatalis ac neceſſarius decoctor ita temperatur, ut ſenſim factus ex acri lenis, ex rapido placidus, & conſumptore beneficus, non poſſit ſua bona niſi lentè & longo tractu temporis diſperdere.

V.

NON minus ad longævitatem mollioribus humidioribuſque nutriri cibis, quàm gratis conſuetis, ſimplicibus, temperatis, corporiſque materiæ quam ſimillimis expedit, licetque ſicciores aliquando humoribus diffluentis corpore inſtructis

non officiant, quales fuere forſan quos à cibo & potu, glirium inſtar, ſuo ſucco viventes diu abſtinuiſſe narrant, cæteris maxime nocere conſtat, & iis omnibus, ut etiam animalibus quæ φωλευοντα dicuntur, exiguum ſemper ævum fuiſſe compertum eſt. At victus humidior quem ad modum lac univerſis puellulis competit, omnibus hominibus quocumque temperamento præditis vel etiam, cum ſervemur ſimilibus, ipſis humidis, modo prudenter adhibeatur, convenientiſſimus eſt. Si quis ergo benè natus eſt, robuſto nempe ac bene temperato corpore inſtructus, & cibis veſcitur per ſe vel per ſolius aquæ, aut vino pauculo permixtæ potum humidioribus, boni ſucci, nullâque vi præpollente donatis, ut carne caponum pullorum, perdicum, vituli, bovis, juſculis ex eâ paratis, ovis ac pane ſiligineo recentibus & ſimilibus non ut abdomini ſed ut neceſſitati ſerviat, modo præterea liberam puram & æquabilem ducat animam, ſommo & quiete ad recreandas non ad frangendas vires utatur, ad excitandum non ad diſſipandum calorem vigilet & exerceatur, non ſinat perturbationibus animum vehementiùs commoveri, corpuſque blandioribus voluptatibus diſſolvi, curetque tandem ut ſordibus abſterſis ubique niteat, à vanâ climactericorum annorum, cometarum, aſtrorumque defectionum (quæ ſunt plebis imperitæ terricula) pernicie tutus feliciter vivet recteque ſpretis arcanis ex auro gemmis, cervorum ſerpentumque carnibus inani molitione concinnatis liquoribus, qui ſunt ſtultæ credulitatis partus, debitum longiori vitæ curſum abſolvet. Qui contrà licet firmis vitæ fundamentis nitatur, ſe in omne libidinum genus præcipitem & effrænatum effundit, exercitationibus, vigiliis, curis, jejunioque ſe macerat, calidioribus, ſicciori buſque opſoniis, condimentis, ſalſamentis, & ſimilibus infarcit, ſeque mero, chocolatâ caphe, the & hujuſmodi ſitis irritamentis, quorum cautior uſus prodeſſe poſſet, intemperantiùs replet; non ſecus ac arbor quæ cum aquâ calidâ diutiùs reſperſa maduerit, quamvis ad tempus lætiùs adoleſcere videatur brevi tamen areſcit, cum fuerit aliquandiu ad actiones expeditior & promptior propediem tabidus ruit, & immaturâ morte conficitur.

Ergò qui humidioribus veſcuntur diutiùs vivùnt.

Proponebat Pariſiis JOANNES-JACOBUS DELAPORTE, Pariſinus, Doctor Medicus Monſpelienſis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1773, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.